

Älvsborgsgatan

Borås 400 år

Torpafton Sid 4

Årsmötesordf. och sekreteraren Sid 14

Göteborgs nya regemente Sid 14

Kunglig Älvsborgs Regementes Kamratförening

Plusgiro 17 10 56-5
Brigadgatan 10 A, 504 31 Borås
info@kamrati15.se

HEDERSORDFÖRANDE
Sven Wergård

Ordförande:
Svante Bergh
Tel. 0709-20 21 88
E-post:
svante.bergh@me.com

Vice ordförande:
Jan Andersson
Tel.bost. 033-10 15 57
Mobil: 0705-92 69 18
E-post: jan@renajs.se

Sekreterare:
Ingrid Ståhl
Tel. 0706-35 55 03
E-post:
iobstahl5@gmail.com

Kassör:
Jan Andersson
Tel.bost. 033-10 15 57
Mobil: 0705-92 69 18
E-post: jan@renajs.se

REDAKTIONEN:
Älvsborgaren:
Lars Rehn
Tel.bost. 033-41 49 43
E-post:
larsbarry.rehn@gmail.com

Utgivare:
Kamratföreningsförbundet Älvsborgarna

Redaktionen förbehåller sig rätten att på insända bidrag sätta underrubriker och p.g.a. disponibelt utrymme tvingas till avkortningar.

Svante Bergh

Jan Andersson

Ingrid Ståhl

Jan Andersson

Lars Rehn

Ordföranden har ordet

USA och allierade har nyligen lämnat Afghanistan under närmast förödmjukande former. Man kan undra hur ca 50000 talibaner fick ca 300000 soldater ur den afghanska armén att ge upp i stort sett utan strid?

Hur kunde underrättelsetjänsterna i väst missa denna analys? Nåväl, tyvärr har det inträffade sannolikt stor effekt på hur länderna reagerar. USA som kraftigt svänger över sitt fokus mot Kina, torde dra slutsatsen att inte engagera sig i smärre konflikter långt bort. Det finns anledning att fråga sig hur man kommer att agera om de baltiska staterna utsätts för situationer som tex råder i östra Ukraina.

Jag bedömer att risken ökat för att Ryssland utnyttjar ett lägligt tillfälle för att återta delar av gamla Sovjetunionen. Konsekvensen är också att vi i Sverige har fått en sämre situation och vi kan behöva planera för att verka själva i högre omfattning.

Är det dags att lägga 3 % på försvaret? Ska vi - som Hain Rebas sa - organisera ett rejält elakt försvar som kan bita ifrån sig ordentligt?

I det mindre perspektivet kan vi glädja oss åt att AMF 4 återuppsätts från den 1 oktober. Chefen Fredrik Herlitz var nyligen på mässen och berättade fångslande om arbete. Han gjorde starkt intryck av kompetens och såg nästan bara möjligheter. Han berättade bl a att det kommer att ske inves-

teringar om runt 1 miljard vid Käringberget.

Dessförinnan hade vi Hain Rebas - fd-försvarsminister i Estland - som talade om den lilla myran (de baltiska staterna) och deras kamp för att stå upp emot Putins ambitioner i området. Mycket bra föredrag kunde de närvarande konstatera.

Som ni hör är vi väl igång efter Corona restriktionerna. Ljuset i tunneln är tydligt även för vår restauratör Anders Boughardt.

Vi har haft en Torpafton med Triple and Touch och den 2 oktober kommer den årliga marschen från Fristad till regementet att äga rum.

Nyligen hade vi årsmöte där sittande styrelse med smärre ändringar valdes om. Vi kan konstatera att vi ridit ut Corona och bedömer att vi klarar påfrestningarna på ekonomin.

Därefter rullar det på med ett omväxlande program som vi hoppas ni med glädje deltar i!

Svante Bergh
Ordförande

Svante Bergh

E-POSTADRESS!

Har du e-postadress så sänd in den till vår kanslist Stefan Jacobsson

info@kamrati15.se

Du får då information, kallelser m.m. som ine hinner komma i tidningen.

Firandet av Borås 400 år

Förberedelserna för att fira vår fina stads födelsedag var förberedd utav många organisationer, inte minst utav försvarssidan.

Många föreningar knutna till vår Kamratförening hade under lång tid organiserat och övat för kommande högtid. Väl förberedda var Hemvärnet liksom Karolinerna och Försvarsutbildarna.

Inbjudna var även Västgöta Ryttare. Alla dessa hade övat inför den stora dagen men inför detta blev intet. En vacker bild uppe i skyn var det flygplan som skrev "400 år".

Ja hur som helst har vår stad **fyllt 400 år. GRATTIS BORÅS.**

Lars Rehn infödd Boråsare

Hej alla medlemmar

Som alla, hoppas jag förstår, är vår tidning lite annorlunda denna gång på grund utav

Corvid 19. Det känns som hela världen har gått på sparlåga. Vi har inte haft några föredrag eller andra sammankomster, alltså inga besök att skriva om.

Jag har försökt att ändå få ihop några historiska artiklar, som kanske kan vara utav intresse. Med förhoppning att allt skall kunna gå i gamla hjulspår snart igen.

Lars Rehn

Det hände då

För 20 år sedan, 2001, stod det klart att samerna var de första invånarna i Sverige. Det visade resultat av genetisk arkeologi i en forskningsstudie om de nordiska folkens ursprung.

För 65 år sedan, 1956 förbjöd USA:s högsta domstol åtskillnad av svarta och vita i universitet och college som fick statliga anslag. Därmed fick svarta mer jämvik tillgång till offentlig högre utbildning. År 1954 hade högsta domstolen beslutat att alla oavsett hudfärg skulle gå tillsammans i skolan.

Lars Rehn

Rolig räkning

Nedanstående räkning är daterad 17 april 1704. Räkningen har återfunnits i Veberövs gamla kyrkas handlingar av Kyrkoherden Albert Thornell. Antagligen har den utskrivits av bysnickaren.

Den är gammal men desto roligare.

Så här lyder den:

Tagit vår herre ner från korset, därtill använt 4 arbetare som putsat honom framme och bak. 10:15

Limmat fast en tand å Den helige Paulus mun. 0:20

Reparerat hans nederdel och förbättrat ålderdomsskröpligheten. 2:10

Gjort en arm till den Helige Stephan och putsat hans näsa. 4:00

Förbättrat Fader Vår 0:65

Gjort om de tio buden 0:25

Grundligt putsat Den Heliga Jungfrun framme och bak och givit henne ett nytt barn. 32.00

Satt ny rumpa på den Helige Anden 4:25

Tvättat de 12 apostlarnas öron 2:10

Nerskrivit av Lars Rehn

Otroligt men Sant

Detta kan knappast hända, men ändå har det hänt. Det handlar om två av USA:s presidenter, **Lincoln och Kennedy**.

Lincon invaldes i USA:s kongress **1846**, hundra år därefter invaldes Kennedy i kongressen år 1946. Kanske inte så egendomligt, men..

Lincoln blev president **1860**. Kennedy **1960**. Båda efterträddes av en man som hette Johnson, Abdreu Johnson född 1808. Lyndon Johnson född **1908**. Booth, som mördade Lincoln, var född **1839**. Kennedys mördare Oswald **1939**.

Båda kom från södern och båda blev skjutna innan de hann ställas inför rätta. Booth begick sitt brott på en **teater** och gömde sig i en **magasinsbyggnad**.

Oswald sköt Kennedy från en **magasinsbyggnad** och gömde sig i en teater.

Lincoln och Kennedy kämpade båda för medborgarrätten, båda sköts i bakhuvudet på en fredag och i båda fallen var hustrurna närvarande. Lincoln Sköts på Ford's Theater. Kennedy i en bil tillverkad av Ford Motor Company en Lincoln. Lincolns sekreterare hette Kennedy. Kennedys hette Lincoln.

Lars Rehn

Torpafton

Äntligen blev det av, brytning av isoleringen, dock med lite restriktioner, inte för många i samlingarna, hålla avstånd. Detta kunde ske torsdagen 12 augusti.

Vi var ca femtiotalet kamratföreningsmedlemmar som kom för att lyssna på Triple&Touch, bestående av de duktiga musikerna Ken Wennerholm och Göran Rudbo.

Vid samlingen bjöds på kaffe/te med korv/hamburgare, som den duktiga hemvärnets kokgrupp fixat och stod för. Efter att Jan Andersson hälsat välkomna gjorde de båda underhållarna entré. Båda är verkliga mycket duktiga musikartister med trumpet som huvudinstrument.

Efter ett antal fina musikstycken blev det en tävling mellan borden. Efter det att ett särskilt musikstycke börjat fick den av publiken, som trodde sig kunna namnet på stycket, ställa sig upp och tala om vad det var samt kamma hem poäng till sitt "bord".

Efter en timma med lite nytt o äldre musikunderhållning kom kanske kvällens höjdpunkt med att de båda på sina trumpet lät oss höra: Svenska arméns tapto. Lika högtidligt varje gång, som framkallar, för en gammal militär, "rysningar" i hela kroppen.

Se det var en rolig, underbar kväll med sol och vackert väder.

Lars Rehn

Kvinnotorka

Här skriver Åke Hell om sin FN-tjänst på Cypern 1964-65

Plutonen låg för det mesta ute på olika posteringsar. För att få lite omväxling flyttade man till en ny postering efter en vecka. I regel var man fyra man på en postering. Posteringschef var en gruppchef eller en ställföreträdande gruppchef. En man var ständigt på post. En man var alltid i uniform och beredd att rycka in vid behov. Efter posteringssturer på tre veckor var det dags för en vecka inne på kompaniläget. Det var kompaniets larmstyrka halva veckan och hade tre kvällar som var lediga att man kunde ge sig ut på staden Famagusta för att få lite omväxling. Det var inte frågan om det som ibland kallades för "Badbataljon".

Händelsen utspelades sig på en postering som gick under namnet "Tvätte" Det var en tvättinrättning som låg utanför en turkisk by i trakten av Famagusta. Där arbetade 8-10 flickor i 20-25 års åldrarna. Turkiskor och grekiskor i bästa samsj. Ett enkelt sätt att få igång bråk skulle vara att kidnappa, eller göra något ännu värre, med endera sortens flickor.

Detta var en av anledningarna till att ha en postering där. Ca 200 meter från Tvätten fanns en nedlagd brandstation med tre våningar högt slangtorn. Där hade grekerna en postering med ett tiotal man. De hade en vaktpost uppe i tornet och därifrån kunde man på ca 200 meters håll enkelt skjuta ner i turkbyn. Den andra anledningen till att ha en FN-postering på plats var att hindra grekerna från att skjuta.

Den svenska posten stod alldeles intill den grekiske uppe i tornet och hade en telefonlinje direkt ner till posteringen. När arbetsdagen var slut låste svenskarna, utom posten, in sig i tvätten och vaknade på morgonen av att flickorna ville komma in till sitt arbete. Arbetsdagen började med en fikastund tillsammans ned flickorna. FN höll med maten och flickorna ordnade frukost fiket. En ganska trivsam tillvaro för en FN-soldat på en postering. Någon gång kom bataljons läkaren på inspektion och klargjorde att det var högst olämpligt att blanda ihop mat, muggar och tallrikar med ordsbefolkningen. Jag har en känsla av att dessa anvisningar inte följdes särskilt noga.

Vid något tillfälle kom en turk och började ropa okvädningsord till greken uppe i tornet, Greken ropade tillbaka och så höll det på en stund. "Nu säger han att min mamma är en hora, nu skjuter jag" sa greken. Då fick svensken, som stod bredvid, förklara att om greken inte ropade tillbaka, så skulle turken snart ledsna. Så blev det och en incident hade avstyrts.

En av soldaterna var en norrlänning från södra Lappland, på gränsen till "surjämte". Han var drygt 30 år och ungar. Bataljonen innan tog han gärna en extra posteringsstur om det kändes till sig på grund av ledigheter eller annat, men då hade han i regel som krav att komma till en av postering cheferna som lagade god mat. På tvätten stortrivdes han bland flickorna.

Vattnet i tvättinrättningen var inte tjänligt till att dricka och till matlagning.

Dricksvattnet hämtades i en kran borta vid den grekiska posteringen. En dag när jag, som ställföreträdande plutonchef var vid tvätten, hade norrlänningen hämtat en spann dricksvatten. Han rapporterade till posteringschefen: "Hördudu. Nu står den fan där bött å sej ja int få hämt nå vatten, Nu ska ja förbann me gå å hämt en spann te."

Det var den grekiske posteringschefen som inte tyckte om att norrlänningen hämtade vatten. Norrlänningen gick direkt bakom husknuten, hällde ut vattnet i spannen och gick sedan demonstrativt bort till vattenkranen och fyllde spannen på nytt.

Efter vad som hänt vad som hänt gick postering chefen bort till sin grekiske kollega för att höra vad som stod på. Det var snart utrett. I vanliga fall var det flickorna som hämtade dricksvattnet. I regel var de två tillsammans. Då fanns det möjligheter för den grekiske soldaten att få sig en liten pratstund med dem.

Nu var det norrlänningen som hämtade vattnet. Det betydde att det inte hade varit några flickor hos grekerna på flera dagar. Den svenske posteringschefen löste problemet på plats. Han pratade med flickorna och såg till att de gick upp och pratade med grekerna då och då. På det viset blev det en mera rättvis fördelning av den kvinnliga närvaron.

Händelsen visar att det i grunden inte är så stora skillnader på människor från olika delar av världen.

Åke Hell

Världens förste bilist var en fransk artilleriofficer

En fransk artilleriofficer vid namn Nicholas Cugnot var världens första bilist.

Några minuter efter den första starten, förorsakade han världens första bilolycka. Ett år senare blev han också världens första för vårdlöshet i trafik dömd bilist.

Hans trehjulig gjorde sin debut 1769. Framhjulen drevs av en tvåcylindrig ångmaskin, och Nicholas påstod att hans ångvagn kunde transportera fyra personer med en fart av 3 km/t.

Den stora kopparångpannan var emellertid så tung att den gjorde fordonet närmast ostyrbart. Redan på sin jungfruresa ramponerade det en stenmur.

Nicholas lät sig inte nedslås utan följande år byggde han en större version som kanonlavett åt franska krigsministeriet. Han demonstrerade sin skapelse på en gata i Paris. De militära åskådarna var imponerade, i synnerhet när den kunde transportera 5 ton ammunition.

Tyvärr när han demonstrerat nästan färdigt och rundade ett gatuhörn välte fordonet. I och med detta föll intresset och Nicholas Cugnot förlorade sin frihet. Han dömdes till fängelse och maskinen beslagtogs.

(otroligt men sant)

Lars Rehn

En märklig morddom

För 245 år sedan, alltså år 1795 föll en mycket märklig "morddom".

Två misstänkta, torparen Erik Jacobsson och bonden Karl Hindriksson, beskylldes varandra för mordet på en tulltjänsteman. Domstolen ansåg att båda var skyldiga men kunde inte reda ut vem som var ytterst ansvarig. I stället utvaldes en dödsdom och ett livstidsstraff för mord samt medhjälp till mord. Tärningen avgjorde vem som skulle avrättas.

Erik Jacobsson förlorade och avrättades.

Lars Rehn

Och så lite Historia, denna gång om:

"Svenska koncentrationsläger"

Har vi i Sverige haft koncentrationsläger? Ja enligt en som vet är Tommy Nilsson som skrivit om detta året 2010, i den lilla tidningen Kadenz. Under andra världskriget spärrades hundratals politiska flyktingar in i hemliga läger som styrdes av Socialstyrelsen. Tack vare arkiv som öppnades lite efter 2000-talets början har det blivit möjligt att skildra ett kapitel i Sveriges historia under andra världskriget.

Under tiden för Finska vinterkriget 1939-40 fanns i Helsingborg en korgförsäljare av tysk börd. Han var en 43-årig före detta gruvarbetare, fackföreningsman och socialdemokrat som i mitten av 1930 – talet flytt till Sverige från Nazityskland. Mannens uppehälle betalades av den socialdemokratiska arbetarkommunen i Helsingborg innan han lyckades få jobb i ett korvstånd.

Medan vinterkriget pågick som värst var den tyske korvgubben oförsynt nog att lufta sina politiska åsikter inför kunderna. Det var bra att Sovjetunionen hade anfallit Finland, hade han sagt och han beklagade också att det fanns så få kommunister i Helsingborg. Folk blev av naturliga skäl upprörda och mannens åsikter polisanmälades.

Det slutade med att han, i likhet med många andra kommunister och sovjetvänner, spärrades in i ett interneringsläger varav det 1940-48 fanns 14 från Tjörnarps i Skåne till Kusfors i Västerbotten. Korvförsäljaren hamnade i Långmora öster om Borlänge. Han frisläpptes 1943, då krigslyckan börjat vända för Tyskland.

Baracklägret i Långmora i Dalarna, där den tyske korvgubben alltså hamnade, hade börjat uppföras i mars 1940. Långmora gård hade varit en del av det framväxande social-Sverige sedan 1923, då den varit ett så kallat arbetshem där det rymdes 50 "försumliga familjefäder". 1940 beslutades dock socialstyrelsen att lägret i stället skulle ge plats för 150 "opålitliga utlännningar".

Varje läger kunde innehålla helt skilda kategorier av farliga – exempelvis kommunister, syndikalister, radikala socialister, norska motståndsmän och polska nationalister men även enstaka nazister och så kallade opolitiska internerade.

Någon säker totalsumma över hur många som satt i lägren existerar inte. De sista lägren stängdes inte förrän 1948, det vill säga tre år efter krigsslutet. De var Florsberg och Ede sydost om Bollnäs. En tysk lägerintern som sedan kom upp sig i det svenska samhället var pacifisten Ulrich Hertz, som i sinom tid hamnade på Sveriges Radio-TV.

(Tommy Hansson. KadenZ Feb 2010)

Lars Rehn

Kanoner utan krut

Att förstöra mycket på lättaste sätt, har alltid människor strävat efter under i krig.

Långt innan västerlänningarna lärde sig använda krut och andra sprängämnen fanns en hel rad krigsmaskiner att ta till för att slunga projektiler mot fienden.

En av de verksammaste var romarnas ballist, eller skorpion; den var i själva verket ett stort armborst på en lavett och kunde skjuta en två kilo tung pil 500 meter.

Under Roms belägring år 537 e. Kr. naglades en gotisk hövding fast vid en ballistpil och när Paris belägrades av vikingarna tre århundraden senare gick en sådan pil tvärs igenom tre nordmän i rad.

Om ballisten motsvarade fältkanonen, så motsvarade mörsaren av katapulten, som slungade projektilen i en mycket hög bana. Katapultens kastarm, som hade en skål för projektilen i ytterändan, spändes

med hjälp av en talja mot en fjäder bestående av snodda djursenor. När armen lossades flög den med stor kraft upp mot en tvärså, som hejdade den, och stenen flög iväg 500 meter eller mer.

En ny kastmaskin, som gick under det franska namnet trebuchet som liknade katapulten men kastarmen var mycket längre och påverkades av en motvikt. Med 15 meter långa kastarmar och motvikter på 10 ton kunde den kasta, slunga 150-kilostenar över en halv kilometer. Sedan uppfanns så kallad grekisk eld, en blandning av svavel, beck, kåda och hampblånor plus terpentin, träkol och salpeter, motsvarar dagens napalm. Dress mest fasaväckande egenskap var att vattnet bara fick den att brinna livligare.

Trebucheten användes också till mer utstuderade taktiska knep. Man satte skräck i fienden genom att kasta in döda motståndare och mer eller mindre levande fångar över försvararnas murar. Även slungade man in ruttnade hästkadaver i belägrade städer för att sprida farsoter bland försvararna

Under belägringen av den böhmiska borgen Karlstejn 1422 fick försvararna 200 vagnslaster dynga över sig.

Men kastmaskinernas tid var snart ute. Krutet, som först använts av kineserna på 300-talet f.Kr., hade sent om sider blivit känt i Västerlandet, och de första "bössorna" uppfanns i början av 1300-talet.

Oftast i vår värld har uppfinningar gjorda för att ta död på så många människor som möjligt på kortaste tid.

(*"Det bästa" Otroligt men sant*)

Lars Rehn

Kamratbladet

Älvsborgarens föregångare bar namnet Kamratbladet, som startade i februari 1941. Bladet utkom med sex nummer per

år t.o.m 1951. Årsmötet detta år minskade antalet till fyra nr per år.

Meningen med tidningen var då att upprätthålla kontakten mellan regementet och föreningens medlemmar. I bladet återfanns därför redogörelser för händel-

ser vid regementet och försvaret, personliga minnen och upplevelser under tjänstgöring vid och utom regementet.

Lars Rehn

Sveriges siste Rotesoldat, var en västgöte - Axel Ljung i Floby

Det svenska indelningsverket, som inte haft någon motsvarighet i hela världen kunde nästa år, 2022, firat ett festligt 340-årsjubileum, om inte riksdagen för 121 år sedan beslutat om dess nedläggning.

De soldater som fanns kvar efter 1901 skulle efter hand som åren gick avgå. Och avgått har de gjort allesammans under 1900-talet. Den siste kvarlevande rotatesoldaten Axel Ljung, som bodde på Vilskesgården i Floby under många år, fyllde 100 år den 20 juli 1983. Bara några dagar senare avled han, 9 augusti, efter en nära 60-årig tjänst, som soldat, korpral och furir inom indelningsverket.

Axel hade som brukligt var ett soldattorp vilket i hans fall låg det i Sandhems socken som han fick tilldelat 1901 då han bland de sista ynglingarna i landet rekryterades som rotatesoldat på rådhuset i Skövde.

Enligt Axel Ljung var den tidens system orättvisa och godtyckliga genom att man kunde köpa sig fri eller genom att man mutade de som skötte utskrivningen. Det blev ofta de fattiga och "försvarslöse" som drabbades.

Kärnan i det nya försvarssystemet skulle bestå av frivilligt rekryterade soldater med fasta bostäder. De skulle genomgå fortlöpande övning och ständigt vara beredda på att rycka ut i fält.

Det nya indelningsverket innebar att bönderna inom ett landskap skulle underhålla en styrka av 1 200 man. Landskapet indelades i rotar grundade på minst två hela hemman. 150 sådana rotar bildade ett kompaniömråde och 8 sådana områden ett regementsområde.

Organisationen skulle vara detsamma i krig såväl som i fred. Soldaterna skulle direkt från sina rotar kunna rycka ut i fält.

Till varje rote skulle finnas ett torp med tillhörande jord. Detta skulle vara grunden för soldaternas försörjning men han hade möjlighet att även ägna sig åt annat.

Den lägsta graden var korpral. En korpral förde befälet över korpralskapet, som vanligen omfattade 25 rotar inom två till fem angränsade socknar. Två korpralskap bildade en avdelning under befäl av en furir eller sergeant. Sex korpralskap utgjorde ett kompaniömråde under befäl av en kapten samt åtta sådana områden utgjorde ett regemente under överstens befäl.

I fredstid var det lätt att rekrytera soldater. Det var status i att vara rotatesoldat. Rekry-

teringen gjordes främst bland fattiga och jordlösa ungdomar.

Men när det blev orostider var det svårare. Myndigheterna måste ej sällan tillgripa tvångsåtgärder och det förekom formliga klappjakter på unga män. Rymningar undan påtvungen soldattjänst förekom och ibland vågade rotebonden inte låta soldaten avlägsna sig från gården.

En gång om året fick soldaten marschera till sitt regemente för övning. Vid orostider fick han kanske släppa allt han höll på med och rusa till torpet för att hämta gevär, ta på uniformen och skyndsamt ge sig iväg till uppsamlingsstället.

Om en soldat blev sjuk eller stupade i kriget, måste en ny soldat tillsättas. Ibland fanns ingen yngling till hans och då kanske rotebonden måste dra på sig en soldatuniform och dra ut i kriget.

Lars Rehn & BT

Musen var för stor

Den tyngsta "tank" som någonsin byggts vägde 180 ton och var drygt sex meter hög. Pansaret på framsidan var tre decimeter tjockt. Under kodnamnet "Musen", gjorde den sitt första framträdande 1944, sedan de tyska pansardivisionerna blivit illa åtgångna på den ryska fronten.

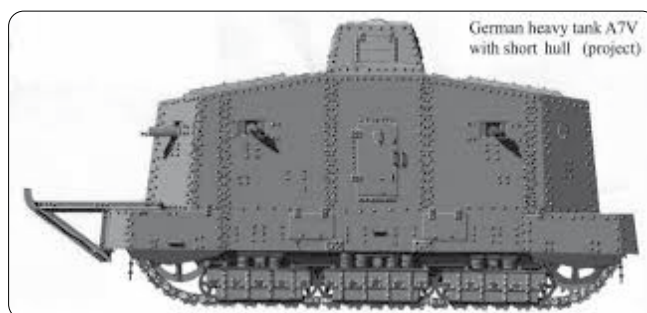
Hitler hade insett att hans pansar aldrig skulle kunna mäta sig numerärt med de många stridsvagnar som nu sattes in mot hans arméer i öst och de ryska fabrikerernas väldiga produktion medförde att den ryska överlägsenheten bara växte.

I det läget uppdrog han åt dr Porsche - Volkswagens skapare - att konstruera ett "landslagskepp", en stridsvagn med större slagkraft än någon av fiendens och samtidigt helt osårbar tack vare sin egen tunga bepansring.

För att kunna förflytta den enormt tunga vagnen hade den en 1.500 hästkrafters dieselmotor med tillhörande elgenerator som drev de bågiga drivbandsmotorerna.

Med luckorna stängda var Musen helt vattentät. Den kunde gå på botten över en tolv meter djup flod, med dieselmotorn frånslagen och elmotorerna matade med ström via en kabel från en annan stridsvagn på flodstranden.

Men musens storlek och tyngd blev dess fördärv. Topphastigheten var knappt 20 km/t, och när den vältrade fram förstörde den vägarna.

Fastän drivbanden var nästan meterbreda, ville den gärna sjunka ner i allt utom den allra torraste terräng, så till slutt avskrevs hela projektet.

Otroligt men sant

Lars Rehn

Bref från Fristad Hed

införd 1898-06-14 i Borås Tidning

I regel företages hvarje lördag fältmarscher, hvilas längd ökas på så småningom, de utföras kompanivis på olika vägar så äfven i går. Beväringen marscherade 15 km, 2:a rekrytklassen 27 km, vägen öfver Varnum, Rångedala och Gretlanda. I Gretlanda fältkokades middagsmåltiden, hvarefter följde en timmas stridsöfning emot korpralskolan och 1:a året rekryter, hvilka marscherat från heden kl 2 e. m.

På aftonen var här en högtidlig fest. Det var nämligen 100-årsdagen af regementets inryckning på Fristad Hed. Hela här församlade styrkan iklädd "stor parad" under gevär var uppställd kl 8 m. såsom till kyrkparad och hölls under befäl af major Wästfelt korum.

Omedelbart därefter framfördes den fana som användes för 100 år sedan samt den som nu användes, af underlöjtnanterna Ljungberg och Österlöf. "Parad för fanan" kommenderades och åtföljdes af "skyldra gevär" och trumhvirflar. Därefter höll major Wästfelt ett kort och kraftfullt tal, däri han erinrade om dagens betydelse och slutade med att utbringa ett lefve för kamraters minne som vid samma klockslag

för 100 år sedan höllo sitt första korum på Fristads Hed. Härefter följde kungs-sången och ett "lefve Konungen!" åtföljdt af ljudliga fyra hurrarop samt trumhvirflar, och så var den högtidliga och vackra akten över.

Äfven idag har här hållits en fest, nämligen invigning af det s. k. soldathemmet, som regementschefen låtit uppföra, och som nu står färdigt. Meningen med detta är att truppen skall under sina fritimmar här i lugn och ro kunna ägna sig åt läsning af god lektyr, samspråk och skrifvning af sina bref. Byggnaden är som jag i mitt första bref, omnämnde, inredt i tvenne salar, en större och en mindre.

Väggarne äro klädda med hög, mörkmålad panel med ljus tapet, i den större salen finnas en talarestol, jämte långa bord och bänkar, i den mindre tvänne mindre skrifbord och stolar samt å långväggen en stor hylla, hvarå redan nu finnes en stor samling af inköpt lektyr af olika innehåll. Byggnaden ligger särdeles vackert på en höjd, och det är planerad runt omkring.

Omedelbart efter gudstjänstens slut, hvilken som vanligt hållits på heden, begaf

sig befälet ner till soldathemmet. Då icke hela här församlade styrkan kunde få plats att öfvervara invigningen, så afdelades en mindre del från hvarje kompasni härtill.

Regementspastor Nilsson beträdde talarestolen och uppläste en psalm, hvarefter han höll invigningstalet. Han erinrade om att alla här församlade från olika håll där hvar och en hade sitt hem, sina kära, att de nu här församlats för att utbildas i krigets värf, och att hvar och en skulle söka förvärfva sig förmågan att blifva en god kamrat, ej det s. k. kamratskap som fördes och underhålles vid ölglaset, utan det som födes genom ett godt umgänge och god läsning: och tal påvisade, att just detta soldathem var rätta platsen där ett godt kamratskap kunde uppblomstra, och sedan han önskat Guds välsignelse och frid däröfver, förklarade han hemmet öppnadt. Därefter sjöngs "Kungssången" och major Wästfelt utbringade ett "Gud bevara konungen och fäderneslandet".

Här har nu en tid varit utmärkt godt väder fast det fortfarande är ganska svalt om nätterna. Hälsotillståndet bland truppen är fortfarande utmärkt godt.

Nåre, indelt soldat Fristad Hed

Lite av Kungl Älvsborgs Regementes anor

Övningsplatser

Timmele hed	1685-1770
Kila hed	1770-1783
Örby hed	1784-1796
Fristad hed	1797-1914
Borås	1914-1998

Före dessa platser övades på centrala "fält" inom kompaniernas område, enligt kompanichefen bestämmelse.

Historiska Notiser

Namnet "Sjuhäradsbygden" har uppkommit genom att regementet från 1600-talet hämtade sina rekryter från dessa härad.

Härad är det äldsta ordet för bygdens krigsorganisation. Ett härad satte under vikingatiden upp en häravdelning.

Fänikor uppsattes på 1540-talet i Sjuhäradsbygden av Gustav Vasa. Två eller flera häradar uppsatte en fänika.

Fänikorna deltog i Nordiska sjuårskriget 1563-1570, stred i Norge 1563, belägrade Varberg 1656, deltog i slaget vid Axtorna (2 mil nordost Falkenberg) samma år, belägrade Bohus 1566.

1570-1595 deltog västgötafänikor i operationerna i Finland och Estland.

1608 deltog västgötafänikor i det olyckliga slaget vid Kirkholm i Estland liksom i de följande fälttågen fram till freden i Stolbova 1317.

Älvsborgs Regemente och dess föregångare har deltagit i följande strider eller fälttåg:

Varberg	1565	Retusari	1705
Nöteborg	1582	Hälsingborg	1710
Estland	1590	Gadebusch	1712
Finland	1591	Kristiania	1716
Riga	1621	Fredrikshald	1718
Mewe	1626	Nya Äkvsborg	1719
Dirschau	1627	Grosses Haff	1759

Breitenfeldt	1631	Neu Kaglen	1762
Lützen	1632	Hogland sjöslag	1788
Grosss Glogau	1642	Kaipias	1789
Leipzig	1642	Keltis	1790
Jankow	1645	Frankenfronten	1807
Krakow	1655	Kettenhagen	1807
Danziger haupt	1659	Dessau	1813
Sjökommen-deringar	1703-044		

Regementet har vidare vid ett flertal tillfällen bildat garnison på Älvsborgs Fästning i Göteborg, Marstrands, Bohus och Varbergs fästingar samt lämnat manskap till flottan.

Lars Rehn

Historier från heden

Albert Engström (1859-1940) föddes i och tillbringade sin barndoms- och ungdomstid i Småland- Bland annat i Hulfs socken i Eksjötrakten. När åldern var inne var det dags att göra beväringstjänst. Albert placerades vid Kungl Kalmars Regemente som då benämndes för I 21.

Mötesplatsen var Hulfsfreds slätt. I dag är slätten till stor del Hulfsfreds flygplats. Från sin beväringstid har han återgett en hel del historier som kan vara exempel på hur det gick till på den tiden. Helt klart var det före Militie- och Justitieombudsmanens tid.

Kommandoteknik

En indelt korporal övade studentbeväringar att kommendera. Han var en mogen man med många års tjänstgöring som soldat och genomgången korporalskola i Karlsborg. Som den tidens mogna män bar

han givetvis mustascher. Han marscherade bredvid den övade truppen med remington gevär på axeln. En liten blek och försynt beväring hade kommenderat. Det hade väl inte gått sådär särskilt bra. Nu var det dags för kritik efter övning.

Korporalen drog ner "remitonen" från axeln och stödde sig på den. Han tittade ner i marken och funderade en stund. Han spottade ut en stråle tuggtobak och spände ögonen i den som hade övat. Så kom krkritiken: "När du kumderar marsch ska de va så att skogen på andra sidan slätta böljar som när det blåser i en havreåker. Å när du kumderar halt ska de va så att klockera stannar i feckera på varendaste kar å dom ska kännat som om derases lefstrå ble åklöppter. Å när du bestraffar ska det inte va sjuttan å attan utan så det osar bränt horn om muntaschera på dej, om du hade nåka din lelle söte jävel.

Pliktkänsla

En beväring hade fått något att fundera på efter det att kompanichefen hade hållit sitt första tal till beväringarna. Kompanichefen hade pratat om fosterlandskärlek och att man skulle vara vara konungen huld och trogen. Detta kände beväringen igen.

Det hade han hört många gånger i skolan. Men så var det ett nytt ord som han inte hade hört tidigare. **PLIKTKÄNSLA.** Vad var det? Han

funderade. Till slut bestämde han sig för att fråga sin korporal vad detta var.

Korporalen fick frågan. Det hade han aldrig fått tidigare. Han tittade upp i molnen och funderade en stund. Sedan spände han ögonen i beväringen och svarade: "Jo det ska jag säga dig. De är dom kalla kårar du känner utetter ryggen då du ser ett befäl

Åke Hell

Föredrag av Heins Rebas

Rebas var försvarsminister i Estland 92/93, det var den första försvarsministern när dom blev självständiga.

Han menade att förhållandet mellan Baltikum och Ryssland som myran och björnen. Estland är huvudet, Lettland mellankroppen och Litauen

bakkroppen på myran-Ryssland är björnen. Med den beskrivningen så får man klart för sig Rysslands övertag i storlek och krigsförmåga. När man var i början av självständigheten tänkte man skapa ett gemensamt försvar i Baltikum. Det visade sig dock att det var för många olika viljor och den tanken rann ut i sanden. För att säkerhetsställa försvaret så sökte man medlemskap i Nato.

Detta skedde väldigt fort och i ett ögonblick det nya Ryssland var så svagt att de inte kunde stoppa det hela. Sverige, Finland och ett antal andra EU-länder samt USA har bistått med att förstärka försvaret. De olika Baltiska staterna har i dag ett försvar som växer om man har ca 2 procent av BNP som försvarskostnad. Jämfört med Sverige är det ca dubbelt så mycket.

Det egna försvaret är ämnat att fördröja Ryssland så länge att NATO kan ingripa. Detta är målsättningen.

Ryssland har genom tal av Putin förklarat att man har som mål att återskapa det gamla Sovjet. Det innebär att Baltikum och Ukraina ständigt är utsatta för påtryckningar och som i Ukrainas fall, krigshandlingar. Utan medlemskap i NATO för Baltikum hade förmodligen våldshandlingar skett med det stödet baltiserar man det hela än så länge.

Man är dock orolig för att USA:s förändrade inriktning på Kina och kampen om Taiwan mm kommer att försvaga stödet för Baltikum. Kinas mer smarta sätt att genom ekonomiska åtgärder överta inflytande i Afrika, Mellanöstern och runt Kinesiska havet gör att USA ändrar mer och mer på sina krafter och blir splittrat i fokusering av insatser. Kina och Ryssland har samarbete i att försvaga USA och NATO men som tur är har dom även kraftiga motsättningar. Än så länge har Baltikum stöd men som sagt, man är orolig för att stödet skall försvagas.

Tacksamheten mot Sverige och all hjälp man fått är stor! Han tackade för detta och avslutade med att förhoppningen var att NATO-samarbetet skulle säkerhetsställa Baltikums självständighet!

Jan Andersson

Kaffe, te eller kakao?

För ryssarna är nationaldrycken vodka, för fransmännen är den vin, för tyskarna öl för svenskarna kaffe och för engelsmännen tveklöst te.

Den osvikliga nervlugnande i stressade situationer, den odödliga hörnstenen i engelskt socialt liv - det är "the nice cup of tea".

Statistiken visar att varje Engelsman använder fem kilo te i genomsnitt årligen, i Sverige ca två hekto. "Vårt kaffe", fick under 1700-talet kaffeförbud och sista förbudet var 1817-1822 men därefter har vi helt fritt intagit vårt för många livsviktiga "Kaffe".

Kaffe anses allmänt ha importerats från Arabien, men det nyttjades ursprungligen som dryck i Etiopien och därifrån överfördes det till Arabien i början av 1400-talet. Följande århundrade vandrade det vidare till Turkiet, men inte förrän i mitten av 1600-talet kom det till England.

De första kaffehusen i Europa öppnades i Istanbul och Venedig och det skedde strax innan kaffet slutligen nådde England. Denna form av serveringslokal kom emellertid snabbt till London där de första kaffehusen öppnades i St Michaels Alley, Cornhill.

Lars Rehn

Läsvärt om Arne Borg

en av världens bästa simmare

Sverige har och har haft många utav världens bästa simmare, både utav kvinnor o män.

En utav dem är den legendariske Arne Borg som satte under 1920-talet 32 världsrekord på olika distanser. Fler än någon annan manlig simmare orkat med.

Simhistoriens mest heroiska insats utfördes den 2 september 1924 under EM i italiensk Bologna. Borg inledde dagen

med att simma lagkapp och föra Sverige till final på 4x200 meter. Därefter följde en vattenpolomatch mot Frankrike, där han fick fyra tänder utsparkade, innan han slog världsrekord på 1 500 meter frisim med en hel minut.

Det berättades hur Arne Borg med ett belåtet, om än ett tandlöst leende, stod vid bassängkanten och blossade på sin segercigarr, medan storfavoriten Perentin

fortfarande kajkade fram i vattnet till en andraplats.

På eftermiddagen vann Borg EM-guld både på 100 meter samt 400 meter innan han avslutade den händelserika dagen med ytterligare en vattenpolomatch.

Att Arne Borg alltid gav sitt yttersta visade han också året därpå då han i Amsterdam-OS svimmade några meter från mål på 400 meter fritt och flöt in på bronsplats som en harpunerad val. (sv skrytboken)

Lars Rehn

Okänd soldat blir skidmästare

Nordiska Spelen arrangerades i Stockholm med längdåkning på skidor i Djurs-holm-terrängen för nästan hundra år sedan, alltså 1932. Där inträffade en av de största sensationerna som någonsin förekommit i svensk idrott, en totalt okänd skidåkare blev svensk mästare.

Namnet var Sven Utterström. Nordiska Spelens skidtävlingar ingick även svenska mästerskapen och dessutom lagtävlingar för militära förband. Utterström som gjor-

de sin värnplikt vid Norrbottens regemente hade efter mycket om och men uttagits att representera Regementet. Det satt hårt åt då han inte ens tillhörde skidlöparkompaniet utan Livkompaniet.

Man trodde inte sina ögon, då man i terrängen fick se den okände Bodensaren komma åkande på en av dagens bästa tider. Han var iförd den bekanta gråa "ollen" med svart band över magen och hade ett halsskydd trätt över huvudet och

såg högst amatörmässig ut. Men undan gick det, och då tävlingen var slut stod han som fjärde man slagen endast av den överlägsne finnen Manne Vuorinen samt två norrmän.

Som bäste svensk blev han "Svensk mästare". Han ville inte bli intervjuad och verkade nästan vettskrämd av den uppmärksamhet han väckt. (Tidsspegeln)

Lars Rehn

Stridsvagn eller Tanks

Den moderna stridsvagnen med sina "larvfötter", sitt tunga pansar och sin grova bestyckning konstruerades 1915 av engelsmannen Ernest Swinton för att sättas in mot tyskarna i första världskriget. Den var som gjord för att bryta dödläget i skyttegravskriget.

Den hann aldrig tillverkas i tillräckligt stort antal för att få någon avgörande betydelse.

De första exemplaren skeppades över till Frankrike i augusti 1916 och de kom länge att kallas för tanks (och gör så än idag i många länder) därför att lårarna de fraktades i av säkerhetsskäl var märkta WATER TANKS – vattentankar.

Diskriminerande vapen

En av världens första kulsprutor avfyra två olika sorters kulor: runda för att skjuta på kristna med, och fyrkantiga, som gjorde större skada, att användas mot dåvarande turkar.

Uppfinnaren, en Londonjurist vid namn James Puckle, konstruerades 1718 flintlåsmaskingeväret för användning om skeppsbord.

Maskingeväret i fråga var emellertid inte särskilt bärbart. Med sin meterlånga pipa och grova kaliber – 1 ½ tum på trefotslävett och ett revolverande magasin för elva skott var den tung att transportera. Vapnet var otympligt och övergick snart till att vara blott en kuriositet.

(otroligt men sant)

Lars Rehn

De sista sommarfurirerna vid FJS

En brytningsperiod och nu stundade nya tider

Under hösten 1972 bestämde vår försvarsledning att landets alla plutonchefsskolor (PCS) skulle genomföras under 12 månader i stället för 15, vilket innebar att vi skulle bli den sista kullen sommarfurirer vid FJS sommaren 1972. Men detta var inget som någon av oss kände till då vi lämnade Jägarskolan (JS) och Kiruna bakom oss efter tre månaders intensiv vinterutbildning med avslutande fjällmarsch.

Nu stod vi vid Vätterns strand och blickade ut över ett vårligt men övergivet FJS-läger. Tomheten och saknaden var stor efter våra kamrater som muckat veckan innan. Men nu gällde det att blicka framåt inför en ny, spännande och framför allt ovanlig del av vår utbildning. Patrullchefskompetensen skulle breddas och vi skulle rustas för att utbilda den kommande årskullen av blivande fallskärmsjägare.

Fritt fall-utbildning och trupp-utbildning

Vi skulle bli duktiga militära instruktörer och ge de inryckande under sommaren en stabil grund att stå på. När vi själva inte var övningstrupp fick vi möjlighet att träna på den pågående befälskursen, kurs A 31 (0031). I den kursen ingick några officerare som senare och under lång tid skulle tjänstgöra vid skolan. Vilken tur att de blev välutbildade!

Nästa stora begivenhet var vår efterlängtnade fritt fall-utbildning. Vi hade i och för sig tidigare hoppat från hög höjd med våra tjeckiska OVP-skärmar (fallskärm 76). Ja, till och med genom molnen. Men som bara innebar att hänga i en bromsfallskärm och med hjälp av höjdmätare utlösa fallskärmen i tid och på rätt höjd. Ingen större prestation! Nu handlade det om att själva falla fritt och behärska en stabil transport i luften, innan det blev dags för att utlösa huvudskärmen.

Blev fascinerad över den ambition och noggrannhet som rådde hos våra utbildningsbefäl, då man med stor kraft och energi kunde lägga ner en och en halv timmas utbildningstid för att lära oss tre handgrepp och aktivera vår Kap 3 (självutlösare). Utifall vi behövde draghjälp med att utlösa våra huvudfallskärmar. Imponerande!

Med en klarblå himmel över hoppfältet i Flugebyn, väntade ett litet grönmålat flygplan med sin propeller snurrande på tomgång. Flygplanet var en Dornier 27, utrustad med fönster även i taket och tillhörde Artilleriflyget. Under ledning av hoppmästare Tore Samuelsson, skulle vi äntligen få göra vårt första riktiga fritt fall-hopp.

Själv hamnade jag i sista liften och nu förändrades vädret snabbt till det sämre. Vi kretsade varv på varv över hoppfältet i väntan på att få visuell markkontakt.

Spänningen steg i kabinen, då risken nu var stor att vi skulle få avbryta. En lucka i molntäcket och äntligen exit. Luftkudden mot bröstet höll inte, utan jag dippade, trots det stabilt läge och med ögonkontakt med Sam. Förstod att hoppet var misslyckat. Utlöste skärmen i vredesmod, men glömde att hålla kvar handtaget. Det blev festligheter på Skärmen denna afton, men till priset av mitt nya namn Tage, utifrån min förlorade kamrat *"Handtage"*.

Trupp-utbildning, fritt fall-hoppning och förstärkning av patrullchefskompetensen intensifierades och nu blev resultaten mycket bra.

FJS, traditionernas paradiset

Den nya kullen värnpliktiga av kategorin potentiella fallskärmsjägare, hade ryckt in och nu var det vår uppgift att skilja agnarna från vetet och samtidigt ge de kvarvarande en bra fysisk och mental grund att stå på inför mötet med Tivedskogen och alla andra "hemskeskogar" som formar fallskärmsjägare.

Blev instruktör på Bengt Perssons pluton, "de gula djävlarerna", och upplevde en oerhört stimulerande tid. Kämpade tappert varje dag för att inte skratta vid fel tillfälle, eller snarare inte alls, i möte med denne man och hans djävulskt roliga men kärva humor. Här lades grunden till mitt senare yrke som utbildningsofficer.

Vid denna tid fanns inte den senare tillkomna testperioden vid skolan. Av det skälet var tempot hårt redan från början för de nyinryckta, med ett frekvent användande av armhävningar och med språngmarscher till den väntande lunchen i mat-

salen vid fästningstorget.

Då fältuniformerna vid denna tid saknade blixtlås, var det många oknäppta knappar som fick skäras loss vid inpasseringen till matsalen, då de uppenbarligen inte längre användes. För att vid nästa uppställning vara isydda igen. En gammal fin och beprövad metod som snabbt gav önskat resultat och prydliga representanter för vår skola.

Vänskapsutbyte och besök vid Kustjägarskolan

Efter en månads intensivt arbete med att göra civila människor till blivande fallskärmsjägare, fick vi en välförtjänad andhämtningspaus. Under några dagar besöktes Kustjägarskolan (KJS) och deras plutonchefsskola på Korsö utanför Waxholm. Där blev det rappelling från högsta delen av fyren på Korsö, som deras tradition bjuder, paddling av Klepperkajak samt våldsamt landstigning med hjälp av 200-båt.

Då kustjägarförbanden vid den här tiden hade fått nya krigsuppgifter blev deras verksamhet mer av karaktären marininfanterier än jägare. Kanske var det snart dags för FJS att genomgå en liknande förvandling?

Några veckor senare blev det återbesök i Karlsborg och nu skulle vi presentera vår verksamhet. Våra gråhåriga piloter i DC-3 gjorde allt för att våra gästande kustjägare

Forts. på nästa sida

skulle få en så kännbar och hissnande upplevelse som möjligt. Från anflygning i trädtoppshöj till uthoppshöjd och tillbaka igen, när de såg oss lämna dörröppningen med tunga ryggsäckar och full fältutrustning.

Nijmegen i Holland

Under juli månad genomförs i Nijmegen i Holland varje år den berömda Nijmegenmarschen, där man med vapen och ryggsäck går fyra mil per dag under fyra dagar i sträck på asfalt och betongvägar, när Europa är som varmest. Så även detta år, då FJS för andra gången i ordningen deltog. Deltagandet var för vår del frivilligt och laguppställningen bestod av sommarfurirer och några av våra ordinarie befäl, som inte ville vara lediga utan längtade efter marschträning i främmande land.

I varje större by kommenderades packning av, "dra linje", och det stora shownumret i form av landningsdrill igångsattes för att imponera på åskådare och den holländska televisionen. Vi blev med tiden ett mycket populärt inslag! Dessutom var ju marschen en inofficiell tävling mellan de olika länderna och deras specialförband, så här gällde det att varje dag komma i mål på de bästa tiderna.

Det blev en svettig tillställning! Av 16 000 startade bröt 4000 personer och några av marschdeltagarna avled dessutom. Varpå marschledningen efter några dagar beordrade att inga militära förband fick gå med ryggsäck och vapen i denna extrema värme. Ja, det fanns civila grupper också! Här höll vi på att bli diskade, då vi inte omedelbart hörsammade denna order, utan menade att en fallskärmsjägare utan ryggsäck är ju ingen riktig fallskärmsjägare.

Första marschdagen drack jag en mugg vatten som serverades av en vänlig åskådare sittandes utanför sin stuga vid floden. Förmodligen inget flodvatten i bägaren, men trots det blev jag magsjuk och kunde därefter inte intaga fast föda.

Gjorde därför ett tappert försök att under kvällen den andra marschdagen besöka ett av stadens sjukhus, för att få näringsdropp eller något liknande, men utan framgång. Ryktet spred sig, varpå en holländsk läkare med cykel utsänd från marschledningen uppvaktade mig, när vår FJS-tropp rastade vid sidan av vägen den tredje marschdagen.

Han tog fram sitt stetoskop och lyssnade på mitt hjärta och sa med allvarlig blick, att jag skulle avbryta marschen. Då jag annars riskerade att få men för livet och skador på hjärtat. Jag upplyste honom om att jag hade genomfört marschen

några år tidigare och att det nu i stort sett bara återstod fyra mil att vandra dagen därpå. Han köpte inte den förklaringen.

Men det hela avlöpte väl, då vår troppchef liggande i gräset med hög röst ropade;

– Hansson, balla inte ur nu! Därmed var saken avgjord och målgång skedde dagen därpå efter 16 mil. Det är inte alltid en fördel med vilja – mod och uthållighet, när verkligheten vill något annat.

FJS dag och vattenhopp i Vättern

Några veckor senare blev det dock plåster på såret i form av FJS dag och vattenhopp i Vättern på lördagskvällen. När vi hoppade över ramp på Herkules!

Till skillnad från året innan fanns det denna afton ingen uppbyggd dansbana à la folkparksmodell, inhyrd orkester och lotteristånd i lägret. Något som de värnpliktiga vid FJS brukade bygga upp. Ett tecken på nyare tider!

Dagen därpå genomförde vi en fältmässig fällning i patrull från 2 500 meters höjd med fallskärm 76, för att efter markkontakt och inför ett fullsatt Flygebyn, utföra ett eldöverfall och spränga en uppbyggd raketbas i små bitar. Vilken höjdare i dubbel bemärkelse, att få göra en sådan final på vår egen utbildning. Och få visa upp oss inför stolta föräldrar, flickvänner, kamrater och den nya kullen av potentiella fallskärmsjägare som vi utbildat under sommaren.

Vad hände sedan?

Det finns ingen fullständig dokumentation om vad som hände alla 16 furirerna inom vår PCS kull, med fokus på vilka yrken vi valde senare i livet. Men enligt gammal god FJS-tradition blev fyra av oss yrkesofficerare och en blev polis inom piketgruppen i Stockholm. En blev läkare och kirurg och en blev advokat. Två blev via Gymnastik och Idrottshögskolan gymnastikdirektörer. Övriga valde olika typer av chefsjobb inom offentlig förvaltning och inom det privata näringslivet, eller blev lärare inom grundskola och gymnasium.

För egen del valde jag det förstnämnda och blev yrkesofficer vid Älvsborgs Regemente i Borås. Här mötte jag återigen en legendar från FJS, Kurt Napoleon Lindgren, som på min tid var skoladjutant vid skolan. Här mötte jag också min skolkamrat från gymnasietiden, Bill Andersson, som nu också var FJS-utbildad (FJS/PBS 1972-73). Bill blev för övrigt svensk mästare i formationshoppling 1979, efter många års träning och intensiva satsningar.

När kaserngården blev för trång och längtan blev för stor efter sågspån, hopp-hall och att återigen få uppleva Flygebyn ovanifrån, genomförde vi tre tillsammans civil fallskärmschopparutbildning under flera år för ett hundratal soldater och FBU:are. Något som började i regementets gymnastiksal, för att senare övergå till hopp-hall och hoppfält i Karlsborg, tack vare FJS och deras resurser. Där om vittnar de avskavda tåhättorna om på mina tjeckiska hoppkängor, efter många timmar och lifter krypande på knä i trånga Cessnaflygplan som hoppmästare.

Färgstarka och professionella befäl vid skolan

Förutom möjligheten att ha genomgått den mycket gedigna utbildningen och den spännande verksamheten vid FJS, så är tacksamheten stor över att ha fått träffa och uppleva allarykbara och färgstarka befäl vid skolan, både i fält och i terränglöparspåret, som var eller skulle bli levande legender vid skolan. Ingen nämnd och ingen glömd!

För egen del blev allt detta möjligt tack vare ett praktikantläger vid FJS för drygt 51 år sedan, och resten är som man brukar säga historia.

Historia skulle det även bli för sommarfurirer och vårt vackra FJS-läger, men som skulle visa sig fungera minst lika bra i slutvärn i fästningen och med frivilliga sommarsergeanter, när vårt förband några år senare började utveckla nya transportsätt till uppdragsplatserna, rustade sig inför nya krigsuppgifter samt deltog i uppdrag utomlands i officiella och mindre officiella sammanhang.

Men utan alla värnpliktiga fallskärmsjägare som sedan starten 1952 frivilligt sökt sig till skolan, för att kämpa och slita med sig själv och med stundtals bristfällig utrustning i skogar, på myrar och i fjällterräng, hade detta inte varit möjligt att uppnå.

Att leva i nuet är att återberätta det förflutna

STEN-ÅKE HANSSON GU FJS/PCS 1971-72

Artikeln är tagen från tidningen Örnen

En landkrabba går till sjöss!

En och annan kollega vid I 15 kanske undrade vart jag tog vägen efter att jag varit Chef GU-båt samt genomfört arméns ettåriga stabskurs vid MHS.

Meningen var att jag skulle ta en befattning som chef för Krigsplaneringsavdelningen vid I 17 i Uddevalla men så blev det aldrig. Tack och lov för det! Att jag efter ca 20 år i armén i stället skulle gå över till marinen och efter ca 10 år i denna försvarsgren gå i pension som kommendörkapten i flottan var det ingen som kunde förutse. Särskilt som den marina världen aldrig haft någon större lockelse på mig. Men så blev det.

I slutet av den ettåriga stabskursen blev jag tillfrågad av marininstabens ledning om jag i stället ville konvertera till marinen och bli chef för Ledarskapsinstitutionen vid Marinens krigshögskola på Berga. Detta var en utmaning vilken jag som utpräglad landkrabba helt enkelt inte kunde motstå. Om den militära verksamheten på de sju haven hade jag absolut ingen erfarenhet men jag blev försäkrad om att mitt jobb inte handlade om att lära sjöofficerare att hantera sina krigsfartyg utan att ge dem kunskaper och färdigheter inom området personlig utveckling, ledarskap, kommunikation, samarbetsformer, konflikthantering, gruppdynamik och beslutsfattande.

Det vill säga de "mjuka" delarna av officersyrket. De "hårda" delarna dvs fartygsteknik, vapensystem och att framföra marinens fartyg kunde personalen redan men stämningen och samarbetet ombord behövde på sina håll få sig ett lyft och marinen kunde inte hitta någon sjöofficer som ville ikläda sig denna befattning. Kanske hade det teoretiska ämnet ledarskap i flottan inte så värst hög status för befordran, vad vet jag?

Eftersom marinen gav mig detta erbjudande så utgick jag ifrån att de hade bedömt mig som kompetent för jobbet så jag tackade ja. Detta var ett av de bästa beslut som jag någonsin tagit. Mina meriter för jobbet innefattade inte några tjänster ombord på flottans fartyg men mina många år som utbildare och truppförare på I 15 samt lärare vid InfOHS samt, inte minst, ett antal internationella tjänster som förbandschef i Mellanöstern ansågs ge mig tillräcklig trovärdighet.

På examensdagen vid MHS stod jag således tillsammans med mina armékollegor iklädd flottans uniform som örlogskapten vilket överraskade både mina kurskamrater och chefen för armén som var

examensföreläsare. Mitt försvarsgrensbyte hade nämligen hållits hemligt fram till examensdagen.

Avsikten var sedan att jag under ett par månader först skulle skaffa mig sjöerfarenheter genom att vistas ombord på flottans olika fartyg. En så kallad miljöträning. Denna träning, som skulle ske sent en kall och blåsig höst, fick dock avbrytas efter bara ett par veckor eftersom jag i princip var sjösjuk varenda dag. Flera sjöofficerskollegor ombord på fartygen, som inte kände till min egentliga bakgrund, måste ha undrat hur det kunde komma sig att det fanns en örlogskapten i marinen som spydde ner alla fartyg som han satte sin fot på.

Jag började min tjänst vid MKHS med att intervjua massor med marinens elever om vilka ledarskapsproblem de hade upplevt ombord på flottans fartyg under sina olika tjänstgöringar. De visste skillnaden mellan att tjänstgöra ombord på så kallade "Happy ship" och "Not so happy ship". Listan blev lång vilket indikerade att jag, och mina kollegor på ledarskapsinstitutionen på MKHS hade ett styvt jobb framför oss. Jag rekryterade ytterligare tre ledarskapslärare varav en major från KA samt, en äldre sjöofficer samt en ledarskapsutbildad kvinnlig sjuksköterska från krigsskolan Karlberg.

Mottagandet från våra elever vid skolan blev mycket positivt eftersom de dels själva hade fått välja innehållet och dels att de snabbt insåg att den kompetens de fick av oss på institutionen mycket väl skulle komplettera deras mer tekniska kunskaper och dessutom ge dem värdefulla verktyg för att hantera sina egna familjer i vardagen.

Våra utbildningsmetoder blev snabbt mycket uppskattade av eleverna. Upplevelsebaserad inläring och interaktiva praktikfallsdiskussioner ledde till att ämnet ledarskap röstades fram som den bästa utbildningen vid MKHS. Det positiva ryktet spred sig snabbt och personalchefen vid marinens högkvarter tackade för ett väl genomfört uppdrag genom att befordra mig till kommendörkapten. Förmodligen den enda kommendörkapten i hela flottan som inte hade skepparexamen. Efter nära år vid MKHS rekryterades jag vidare som ledarskapslärare vid Militärhögskolan.

Journalisten och programledaren Annika Dopping, som jobbade för TV4, hörde av sig och ville att jag skulle medverka i en

TV-serie som handlade om relationer hemma och på arbetet. Chefen för marinen tillät mig att uppträda i TV i uniform i syfte att ge min medverkan en större tyngd. Det blev åtta avsnitt varav de två avsnitt som handlade om Manligt och Kvinnligt blev de mest uppmärksammade.

Vid det laget hade telefonen börjat gå varm hemma hos mig av alla som ville boka in en föreläsning eller utbildning på dessa ämnen. Jag beslutade mig för att söka en så kallad 50+ och börja föreläsa och utbilda civilt på heltid. Detta blev mycket framgångsrikt. Under nästan 20 år ensam eller tillsammans med skådespelaren Morgan Alling och konsultkollegan Henrik Mattsson arbetade vi runt om i hela landet. Ibland med över 500 åhörare i lokalen.

Jag har under åren tillsammans med min hustru Ylva, som är beteendevetare, författat följande ledarskapsböcker:

Omstart - Ledarskap för radikal förnyelse. 2013

Medarbetare eller motarbetare - Konsten att vända på ett missnöjeklimate. Andra utgåvan 2017

Bli en "Medledare" - Handbok för trivsel och resultat. 2017

Håll balansen - Konsten att leda sig själv, att leda andra och att låta sig ledas. 2019

Numera bor jag med familjen i Trönninge söder om Halmstad.

Lennart Lindén

DVBF

Vår lilla speciella förening DVBF (Det Var Bättre Förr) har liksom många föreningar legat i fryspåse när Covid-19 har härjat i bygden. Nu har det börjat bli lite bättre på smittofronten, så vi startar upp den nu till hösten så alla medlemmar, som känner sig friska nog är välkomna torsdagen den 7 oktober.

Ring Lars

Kunglig Älvsborg Regementes Kamratförenings Årsmöte 2021

Torsdagen den 9 september höll föreningen sitt årsmöte. Ordföranden för mötet var Svante Bergh med Ingrid Ståhl som sekreterare. före mötet bjöds de 40 gästerna, som infunnit sig till mötet på krigar middag, ärtsoppa med tillbehör, all som traditionen bjuder.

Mötet genomfördes i sedvanlig ordning, verksamhetsåret var föreningens 81:de år. Årsavgiften fastställdes liksom föregående år till 300 kronor. Valberedningen har varit Christian Svensson och Börje Ståhl vilka tagit fram dessa namn

som klubbades. Ordförande på ett år, Svante Bergh, vice ordförande Jan Andersson.

Ledamöter omval 2 år, Bo Rutger Fägnfors, Fredrik Hagman och Ingrid Ståhl. Kvarstår på ett år Ingemar Ström, Leif Nilsson, Saga Brandt och Mattias Larsson.

Revisorer Roy Karlsson och Lennart Ottosson. Ersättare Åke Hell och Lars Rehn Förslag till styrelsen som hänskjutits till årsmötet. Ny heders titel som godkändes av årsmötet 2020 och nu för andra gången godkändes för att införas i stadgarna.

Hedersmedlem på livstid innebär livstids medlemskap. utan årsavgift. Denna titel tilldelas medlem som under lång tid genomfört förtjänstfullt arbete.

Under året har sju protokollförda styrelsesammanträden genomförts. Föreningens årsmöte avhölls den 12 mars och Svante Bergh var ordförande. Antalet medlemmar vid årsskiftet var 492. Föreningens ekonomi är god.

Medaljutdelning

Efter årsmötet utdelades medaljer mm. Hedersmedlemmar. Bengt Tellow, Eskil Johansson, Lars Rehn, Bengt Wennerlund, Reimar Westerlind.

Guldplakett:

Bo Rutger, Pingo Olofsson, Björn Stahre, Jan Åkesson. Silvermedalj: Anders Bourghardt, Fabian Rosengren samt en vapensköld till Lars-Ove Strufve.

Lars Rehn

Göteborgs nya regemente

Vi hade glädje att i samband av vårt årsmöte, få lyssna till överste Fredrik Herlitz som informerade oss om denna betydelsefulla händelse, att Göteborg nu får ett nytt regemente som placeras i nuvarande Garnisonsområdet.

När I 15 lades ner försvann en stor del av Göteborgs försvar, eftersom I 15 tillkom och dess uppgift var att försvara just Göteborg. Nu växer det fram ett mycket starkt försvar i västra Sverige.

Marinchefen ska med stöd av beslutad marin utveckling Och genom omorganisationen av befintliga förband i Göteborg etablera Älvsborgs amfibieregemente Am 4, från fjärde kvartalet 2021. Chefen Am 4 övertar från 2021 10 01 produktionsansvarig från logistikchefen för Göteborgs garnison och dess fortsatta utveckling mot en marin garnison på västkusten. Am 4 ska då ha en tillräcklig initial förmåga att utöva en sammanhållen ledning över Göteborgs Garnison.

Utökning till ca 500 vpl/år. Nya vapensystem och vapen plattformar utöka antalet skjutbanor som medger skarpskjutning med tillförda båtburna vapensystem. Vi övriga försvars kämpar gratulerar Göteborg, Västkusten till denna förändring. Glada o nöjda efter en trevlig och intressant kväll med genomfört årsmöte samt ett mycket intressant föredrag som framfördes av en mycket kunnig "Marinsoldat".

Lars Rehn, en av de nöjda lyssnarna

Lars Rehn

Lösningen insändes till:

Lars Rehn, Svängrumsgatan 23,
502 47 Borås, eller på min mail
larsbarry.rehn@gmail.com

Senast: 2021-10-30

Insänt av:

Sänd in meningens innehåll på de skug-
gade rutorna. Tre insända rätta lösningar
dras och erhåller varsin Trisslott.

Vid dragning av 18 inskickade lösningar
blev följande tre vinnare.

Thomas & Karin Larsson, Bredared

Inger Ljungblad, Svenljunga

Barbro Mellqvist, Sexdrega

Alla ni andra som löser rutan utan att
skicka in, gör det! Dumt att inte chansa!

Du kan ju bli miljonär.

Visste du

Att. För 20 år sedan, 2001, stod det
klart att samerna var de första inne-
vånarna i Sverige. Det visade resulta-
ten av genetisk arkeologi i en forsk-
ningsstudie om de nordiska folkens
ursprung.

Att. 1956, förbjöd USA:s högsta dom-
stol åtskillnad av svarta och vita i uni-
versitetet och college som fick statliga
anslag. Därmed fick svarta mer jämlik
tillgång till offentlig högre utbildning.
År 1954 hade högsta domstolen be-
slutat att alla oavsett hudfärg skulle
gå tillsammans i skolan.

Att. Det är fysiskt omöjligt att beröra
din armbåge med din tunga. Försök!

Att. Det är möjligt att leda en häst eller
ko uppför en trappa men inte nerför.

Att. Kvinnor blinkar nästan dubbelt så
mycket som en man.

Att. På 10 minuter kan en orkan fri-
göra mer energi än all världens kärn-
vapen tillsammans.

Att. Det mänskliga ögat är så känsligt
att man, under en svart klar natt utan
annat störande ljus, skulle se en tänd-
sticka flamma upp på 8 mils avstånd.

Lars Rehn

Kluriga rutan nr 63

Konstruktör Lars Rehn

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
A																
B																
C																
D																
E																
F																
G																
H																
I																
J																
K																
L																
M																
N																
O																
P																
Q																

Vågrätt:

- Vårt Land? Norra Europa kallas för?
- Har man i en mjuk kudde. Inte roligt ha en sådan på näsan. Östen Roos.
- Tror många på. Ytmått. Har det som skedde för en stund sedan.
- Streck uppifrån o ner samt från vänster till höger blir? Kallas ibland "Rysen"
- Elfsborgs färger. Sådan finns i staden för att köra på.
- Buske i skogen. Inte lätt. Stycken. Förkortad "Orientering".
- Inte dåtid utan?
- Jan Ulrik. Ida o Ada. Kanske men inte säkert.
- Inte dåtid utan?? Kan två parter göra för att bli ense.
- Inge, Tore Ivar. Får man göra i ekan. Mjukt o lent på lammet. Lars Rehn.
- Ungefär. Detta har drabbat hela världen just nu.
- Tidningarnas Telegrambyrå. Den samme. Automatgevär. Där är kärnan.
- TV-serie med en tusenkonstnär. Andra tonen. Martin Erik.
- En god kaka, eller något på natten. Stort land i väster. Buske. Ulla Svensson.
- Inte roligt vara i på havet. Görs skoremarna.
- Sådana skivor finns. Grismamma.
- Vår förening helt enkelt.
- Så kallas folket i U.S.A. för, eller stor raggarbil. Är man glad om väggklockan gör.

Lodrätt

- Mer än stor. Kan man kalla en som håller med om allting och bara nickar
- Inte jag utan.. Kan man av en glass i värmen. Rolls Royce. Kallas kanske en förnäm kvinna.
- Brukar göra köks o toarullar. ... vår hage där? På marken vintertid. Kort materialenhet.
- Är schackbräden. Svenska mästerskapet. Gör man ekan, med ett o i mitten
- Kan stå på en dörr. Nästan gul. Ett ämne i skolan för att hålla kroppen igång. Anna o Ivar.
- Dricka direkt ur flaskan. Är både Fristad o Fritsla. Kan stå på en dörr. Förkortad teknik.
- Säjs hon var den första kvinnan. Början på Sverige. Sådan har nästan alla i rummet.
- Nytt efter nyårsafon. En härlig årstid. Bommar på skjutbanan. Kan ligga mitt i sjön.
- Fyller vi en gång om året. Matställe. På en sådan finns vindruvor. Målet i Vasaloppet.
- Inte vår, utan?
- Mitt i cykelhjulet. Eftermiddag. Ditt eget som andra använder. Virke som luktar gott.
- Vårt vackra land.
- Kan det bli i huvudet ibland. Vet man inget om en viss sak, har man inte enom detta.
- I snön, eller skoja med någon. För jämnar. Detta brukar man lära små barn.
- Uppvisning i Skotska Edinburgh. Hette Elvis i förnamn. Korar.
- Engelskt nej. Militärallians. Efternamn på vår nu avlidna, stora, berömda sångerska

Skicka in orden med de skuggade rutorna.

Frågorna berör ord med två eller flera bokstäver

Regementsmarschen

(f.d. Fristadsmarschen)

Till minne av Älvsborgs Regementes marsch från Fristad Hed till f.d. I 15

Lördag 2 oktober 2021

Vår årliga marsch 18 km i mycket vacker nejd, bra och omväxlande marschväg längs Öresjöns underbara västra strand, med den härliga mjuka terrängen på Ryda åsar.

Start: Folkhögskolan i Fristad mellan kl. 09.00-09.45 **Mål:** f.d. I 15 Laddatorpet

Avgift: 100 kr. **Anmälan till:** kamrati15.se eller tfn 0705-25 57 77

Du anmäler dig vid starten och går direkt marschen

Bussar: Lokalbuss nr. 150 avgår från Resecentrum till Fristad station.

digitalt@tryck

DIGITALT & OFFSET • ORIGINAL & DESIGN

Grönbogatan 5 • 504 68 Borås
Tel. 033-12 24 10 • E-mail: digitalttryck@telia.com
www.digitalttryck.se

PLANERAD VERKSAMHET 2021

SEPTEMBER	9/9 16/9 – 19/9 23/9 26/9	ÖPPET HUS / BIBLIOTEKSKVÄLL HÖSTRESA MED INTRESSANT RESMÅL. STORT FÖREDRAG MED ÄRTMIDDAG. MUSÉET ÖPPET. ALLMÄNHETEN VÄLKOMMEN.
OKTOBER	2/10 14/10 23/10 31/10	REGELEMENTSMARSCHE ÖPPET HUS / BIBLIOTEKSKVÄLL HÖSTMIDDAG. MUSÉET ÖPPET. ALLMÄNHETEN VÄLKOMMEN.
NOVEMBER	11/11 25/11 28/11	ÖPPET HUS / BIBLIOTEKSKVÄLL. STORT FÖREDRAG MED ÄRTMIDDAG. MUSÉET ÖPPET. ALLMÄNHETEN VÄLKOMMEN.
DECEMBER	10/12	LILLA JUL

Detta program kan av oförutsedda händelser ändras eller om det ev. blir fler Corona restriktioner. Var noga med att följa inbjudningarna som kommer på utskick före varje händelse.

Hjärtligt välkomna till ett spännande 2021
Jan Andersson/Verksamhetsansvarig